

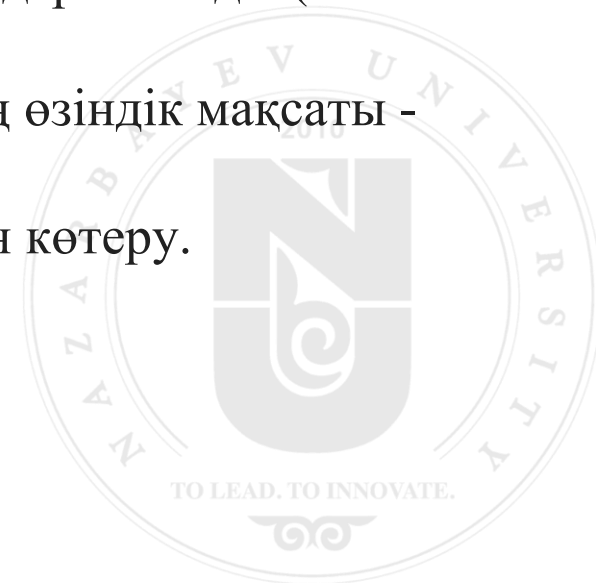

Қазақстандық мұғалімдердің кәсіби дамуындағы онлайн-
курстардың рөлі

В.И. Рыбкин, Назарбаев Университет

Мұғалімнің онлайн кәсіби дамуы

- Мұғалімді ғаламтор арқылы оқыту кәсіби дамудың әдетті нысандарына қарағанда кеңінен танымал болуда (Holmes, Signer & Macleod, 2010).
- Мұғалімдердің онлайн кәсіби дамуына онлайн форматқа іске асатын курстар, семинарлар, оқыту модульдері жатады (Powell & Bodur, 2018, p. 21), оның өзіндік мақсаты - мұғалімнің кәсіби деңгейін көтеру.

Мақсаты және міндеттері

Мақсаты: қазақстандық мұғалімдердің ағымдағы онлайн кәсіби даму деңгейін анықтау.

Міндеттері:

- қазақстандық мұғалімдердің кәсіби дамуындағы онлайн курстардың рөлін зерттеу;
- ғаламтор арқылы жүзеге асырылатын семинарлардың жағымды және жағымсыз аспектілерін анықтау;
- онлайн курстар және семинарлар нәтижесінде қолжеткізілген білімдері мен дағдыларын мұғалімдердің қалай қолданып жатқанын айқындау;
- мұғалімдер көзқарасы тұрғысынан онлайн кәсіби дамуды жетілдіру жолдарын анықтау.

Зерттеудің маңыздылығы

- Аталмыш зерттеудің маңыздылығы қазақстандық мұғалімдерге арналған онлайн курстар мен семинарлар санының жеткілікті болмауымен байланысты.

Бұл зерттеу тек мұғалімдер үшін ғана емес, сондай-ақ мектеп әкімшілеріне, шенеуніктерге де қызықты болуы мүмкін.

Зерттеу дизайны

- Зерттеу дизайнының негізі ретінде сапалық (qualitative) әдістер қолданыс тапты.
- Зерттеу 6 ішінара құрылымдалған сұхбатты қамтыды.
- Сұхбатқа қатысқан мұғалімдер мақсатты бағытталған іріктеуге негізделіп таңдалды.

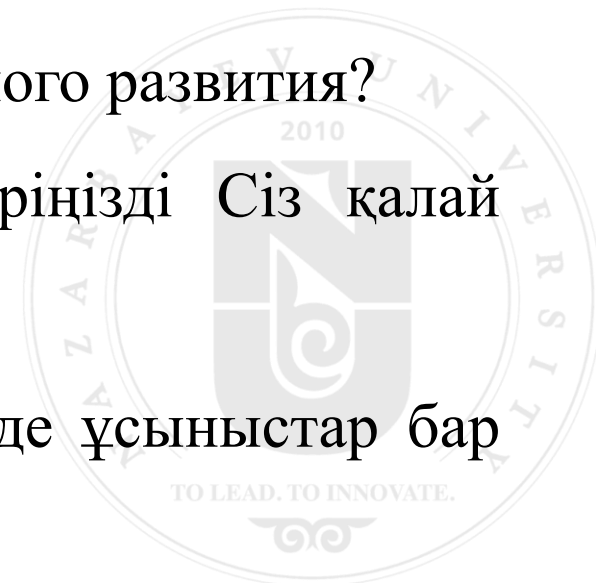
Зерттеу дизайны

Зерттеу сұрағы:

Қазақстандық мұғалімдердің кәсіби дамуындағы онлайн курстардың рөлі қаншалықты?

Сұхбат сұрақтары:

1. Сіз қаншалықты жиі онлайн кәсіби дамумен айналысып тұрасыз?
2. Насколько эффективны такие курсы для Вашего профессионального развития?
3. Сабақтар барысында курстар шеңберінде меңгерген білімдеріңізді Сіз қалай қолданасыз?
4. Мұғалімдердің онлайн кәсіби дамуын жақсартуға қатысты Сізде ұсыныстар бар ма?

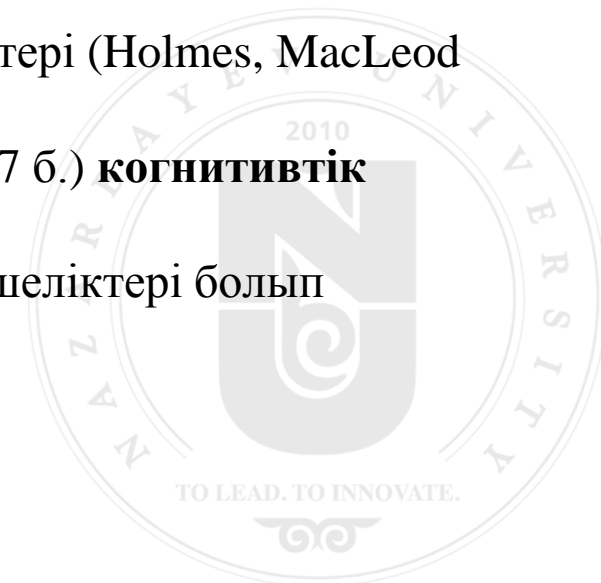
Әдебиетті шолу

- Зерттеушілер мәліметтерді талдау барысында компьютерлік коммуникация атты әдісті білім беру мақсатында қолданған (Holmes, MacLeod & Signer, 2010; Holmes, 2013). Кәсіби дамудағы оқытушылардың барлық тәжірибе нысандары үш категорияға бөлінген: когнитивті қатысу, әлеуметтік қатысу және педагогикалық қатысу (Holmes, 2010).

Мұғалімдердің кәсіби дамуының үш аспектісі

- Студенттер, сонымен қатар инструктор мен студент арасындағы қарым-қатынастар **мұғалімдік аспектінің** негізі болып табылады (Holmes, 2010). Мысал ретінде атқарылған тапсырмаға қатысты кері байланыс бола алады (Holmes, MacLeod & Signer, 2010).
- Әлеуметтік аспект әртүрлі білім беру мәселелерін белсенді талқылау іске аса алатын инструктор мен студент арасындағы коллаборативті ортамен байланысты.
- Мұғалімнің білім беру процесінің маңызын, оның ерекшеліктеріне қатысты сыни ойлай алу (Holmes, 2010, 99 б.), сондай-ақ алған білімін қолдана білу қабілеттіліктері (Holmes, MacLeod & Signer, 2010, 77 б.) **КОГНИТИВТІК** аспектінің ерекшеліктері болып табылады.

Мұғалімдердің онлайн кәсіби дамуының оң аспектілері (әдеби шолу)

Когнитивті, Әлеуметтік және педагогикалық аспектілер өзара байланысты және бір-бірін толықтырады.

Негізгі артықшылықтары:

ыңғайлы, жайлы жағдайлар (уақыт, орын);

осы кәсіби даму моделінің икемділігі;

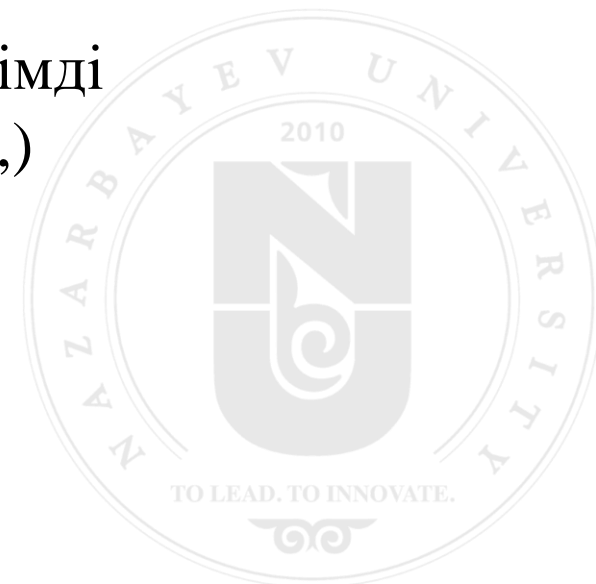
қолайлы баға;

гендерлік теңдікті қамтамасыз ету.

Теріс аспектілері (әдеби шолу негізінде)

1. Онлайн курстар білім беру қауымдастығының толыққанды дамуын қамтамасыз етпейді.
2. Кәсіптік дамудың осы моделінің артықшылықтары мұғалімнің қажеттіліктеріне негізделген жаңа нәрселерді зерделеуден гөрі білімді практикалық қолдануда көбірек негізделген (Bodur & Powell, 2018,)
3. Нұсқаушының сапалы кері байланысының жеткіліксіздігі.

Зерттеу нәтижелері. Онлайн кәсіби дамудың артықшылықтары.

1. Ұйымдастыру
2. Әдістемелік
3. Әлеуметтік
4. Педагогикалық
5. Жеке

students' age and level. For example, at the recent Cambridge webinar on the topic "Immersive games in the classroom" I have learnt some online software and applications that allow to make the lessons more interactive. As students of different age like fun activities and games, I plan various activities considering differentiation techniques. These in its turn, helps to increase students' engagement in the classroom and their performance. Also, I share with the knowledge with my colleagues. In our department we conduct brief CPD courses at least once a week on various educational topic.

Differentiation

User

Classroom engagement

User

Achievement

User

Зерттеу нәтижелері. Респонденттердің пікірі

Жалпы, мұғалімдердің онлайн кәсіби дамуына деген көзқарасы оң/ дұрыс.

«...Олар жақсы ұйымдастырылған, қарым-қатынас өте тиімді болды, сондықтан біз аз уақыт ішінде кері байланыс алдық, біз барлық тапсырмаларға сәйкес сұрақтарды ғана емес, бізге қызықты болған сұрақтарды да талқыладық, біз түсініктеме алғымыз келеді...» (Интервьюер С).

Зерттеу нәтижелері

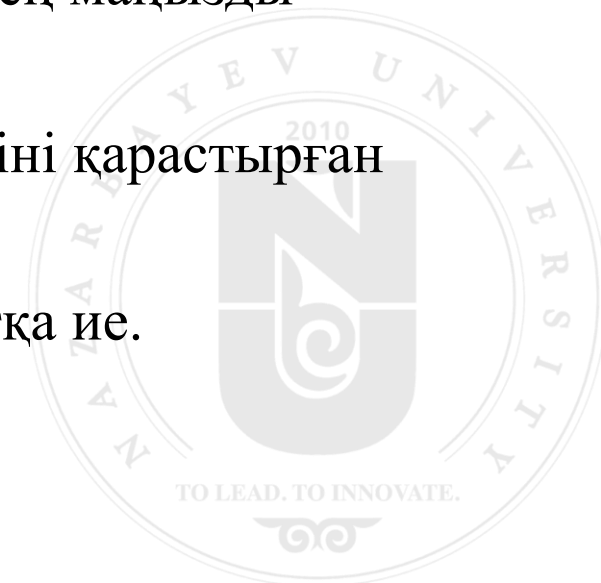
Мұғалімдердің онлайн кәсіби дамуының жағымсыз аспектілері.

- Нұсқаушының қолдауы мен кері байланысының жеткіліксіздігі
- Үлгілік қолдауының жеткіліксіздігі
- Демотивация
- Онлайн кәсіптік дамудың ұлттық курстарының жетіспеушілігі

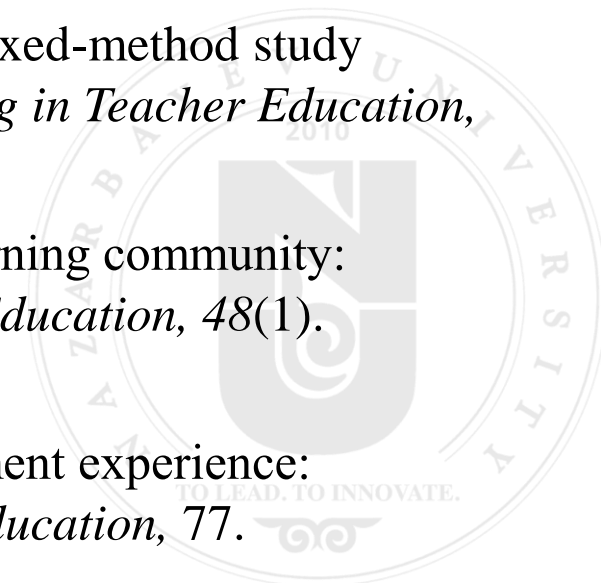
Қортынды

1. Онлайн-курстар кәсіби дамудың тиімді құралдары болып табылады.
2. Онлайн оқытуға тән икемді тәсіл заманауи білім беру жүйесінің талаптарына сәйкес болып келеді.
3. Когнитивтік, әлеуметтік және оқытушылық қатысу сәтті онлайн оқыту үшін маңызды.
4. Нұсқаушының қолдауы және кері байланысы онлайн кәсіби дамудың ең маңызды факторы десек болады.
5. Аталмыш курстарда алынған білімдерді қолдану барысында контекстіні қарастырған маңызды.
6. Онлайн кәсіби даму әрдайым кеңейе түсетін және ұлғая беретін сипатқа ие.
7. Ұлттық деңгейдегі курстардың тапшылығы.

Әдебиеттер тізімі

- Arnold, N. & Ducate, L. (2006). Future foreign language teachers' social and cognitive collaboration in an online environment. *Language Learning and Technology*, 10(1), 42.
- Collins, C. S. & Stockton, C. M. (2018). The central role of theory in qualitative research. *International Journal of Qualitative Methods*, 17(1). DOI:10.1177/1609406918797475
- Guba, E. G. & Lincoln, Y. S. (1994). Competing paradigms in qualitative research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (pp. 105-117). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Holmes, A., Macleod, A. & Signer, B (2010). Professional development at a distance: A mixed-method study exploring in-service teachers' views on presence online. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 27(2). Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=EJ907004>
- Holmes, B (2013). School teachers' continuous professional development in an online learning community: Lessons from a case study of an eTwinning Learning Event. *European Journal of Education*, 48(1). DOI:10.1111/ejed.12015
- Powell, C.G. & Bodur, Y (2019). Teachers' perceptions of an online professional development experience: Implications for a design and implementation framework. *Teaching and Teacher Education*, 77. DOI:10.1016/j.tate.2018.09.004

Назарларыңызға рахмет!